

e-book

**Geen CSRD-plicht en
toch werken aan uw
transparantie over
duurzaamheid!**

Handelsweg 16c
9482 WE, Tynaarlo
info@afier.com
www.afier.com

Dit e-book is een uitgave van Afier Impact Accountants en Adviseurs

April 2024

Disclaimer

Dit e-book is met grote zorgvuldigheid samengesteld want we geven u graag accurate en up-to-date informatie. We kunnen echter geen garanties geven voor de compleetheid of de correctheid van de informatie in dit e-book. Ook omdat deze in de loop van de tijd nu eenmaal kan veranderen. Wij zijn dan ook niet aansprakelijk voor enige schade die voortkomt uit gebruik van de informatie en adviezen in dit e-book.

Geen CSRD-plicht en toch werken aan uw transparantie over duurzaamheid!

Er is veel te doen over de invoering van de verplichte CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive). We nemen u in dit e-book graag mee in de ontwikkelingen en onze visie daarop. Daarbij ontkomen we helaas niet aan een grote hoeveelheid afkortingen. Maar laat u zich hierdoor vooral niet afschrikken!

In dit e-book beschrijven we ook welke hulpmiddelen organisaties kunnen gebruiken om transparant te zijn over hun impact op mens, milieu en maatschappij. We hopen u hiermee te informeren en te inspireren.

De CSRD is de EU-richtlijn voor transparantie ten aanzien van duurzaamheid. De regelgeving verplicht organisaties om informatie over duurzaamheid op te nemen in hun jaarverslag.

De CSRD-richtlijn is uitgewerkt in een boekhoudstandaard: de ESRS (European Sustainability Reporting Standaard). Een belangrijk kenmerk van de ESRS is dat daarin gewerkt wordt met zelf beoordeelde belangrijkheidsanalyse (dubbele materialiteitsanalyse) en keteninvloeden.

Op basis van cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek uit het eerste kwartaal van 2024 blijkt dat in Nederland 457.085 bedrijven zijn ingeschreven met meer dan 2 medewerkers. Daarvan hebben er 3.270 meer dan 250 medewerkers en zij komen vermoedelijk in aanmerking voor de verplichte CSRD. Dit is 0,72% van de Nederlandse bedrijven.

De ketenaanpak van de CSRD zorgt ervoor dat deze 0,72% grote invloed heeft op alle 457.085 bedrijven.

Slechts 0,72% van de Nederlandse bedrijven komt waarschijnlijk in aanmerking voor de verplichte CSRD.

Maar als we echt iets willen doen aan duurzaamheid dan moeten alle bedrijven - groot en klein - nu aan de slag met transparantie over hun duurzaamheid!

Als we echt iets willen doen aan ESG-aspecten (Environment, Social and Governance) dan zouden de andere 453.815 bedrijven óók aan de slag moeten en dan niet alleen omdat ze waarschijnlijk een vragenlijst zullen ontvangen van één of meer van de 3.270 grote bedrijven.

In dit e-book beschrijven we onze visie op de ontwikkelingen en de hulpmiddelen die deze 453.815 bedrijven kunnen gebruiken om transparant te zijn.

Inhoudsopgave

1. Wie valt per wanneer onder de CSRD?	6
2. Waarover moet worden gerapporteerd?	7
3. Geen verplichtingen?	8
4. Waar moet je beginnen?.....	9
5. Externe druk.....	10
6. Meervoudige waardecreatie	12
7. Indeling in vier types bedrijven	13
8. Hulpmiddelen	14
9. Nalevers	15
10. Doelgerichten.....	21
11. Klassieken	23
12. Vernieuwers	24
13. Wat is Economy for the Common Good?	25
14. Hoe kunnen we helpen?	28

1. Wie valt per wanneer onder de CSRD?

Fiscaal jaar 2024

Grote beursgenoteerde ondernemingen

De CSRD geldt het eerst voor bedrijven die nu al moeten voldoen aan de aan de Non-Financial Reporting Directive (NFRD). Dit betekent dat zij in 2025 moeten rapporteren over boekjaar 2024.

Fiscaal jaar 2025

Grote organisaties die aan 2 of 3 van deze criteria voldoen:

- € 25 miljoen balanstotaal;
- € 50 miljoen jaaromzet;
- 250 medewerkers.

Bedrijven die niet vallen onder de huidige NFRD moeten vanaf 2025 gaan rapporteren. Dit betekent dat zij in 2026 over boekjaar 2025 moeten rapporteren.

Fiscaal jaar 2026

Kleine beursgenoteerde organisaties

Vanaf 2026 moeten ook beursgenoteerde mkb bedrijven rapporteren volgens de CSRD. Dit betekent dat zij in 2027 moeten rapporteren over boekjaar 2026.

2. Waarover moet worden gerapporteerd?

De duurzaamheidsinformatie omvat onder andere de bedrijfsstrategie, duurzaamheidsstrategie, het business model, beleid, actieplannen, targets en maatstaven omtrent de thema's Milieu, Sociaal en Governance. Dit om voor complete transparantie te zorgen.

De CSRD raakt dus niet alleen de verslaggeving, maar ook Business Control, Governance, de interne controle processen, HR, Marketing,

Juridische Zaken en de algehele bedrijfsvoering. Er moet niet alleen over de eigen organisatie worden gerapporteerd, maar over de hele waardeketen.

De huidige CSRD-richtlijn is alleen van toepassing op ondernemingen (bijvoorbeeld BV's en NV's) en niet op overheidsinstellingen.

3. Geen verplichtingen?

Een MKB-ondernemer met minder dan 25 miljoen balanstotaal, minder dan 50 miljoen jaaromzet en minder dan 250 medewerkers is vaak niet verplicht om een CSRD-rapportage (op basis van ESRS) op te maken.

Toch kan het interessant zijn om te werken aan een duurzaamheidsrapportage en de daarachterliggende transformatie van een onderneming.

Er zijn diverse redenen om toch te starten met gestructureerde duurzaamheidsverslaggeving:

1. U bent intrinsiek gemotiveerd om tegen klimaatverandering en onrechtvaardigheid te strijden, u streeft duurzame ontwikkelingsdoelstellingen na en zoekt daar een goede methode voor;
2. U groeit door en komt in de buurt van de CSRD-grenzen en u wilt voorbereid zijn op wat dan verplicht gaat worden;
3. In uw keten zijn afnemers of toeleveranciers die u (overladen) met ESG-vragen en dat betrekken in hun aankoopbeslissing, bijvoorbeeld bij aanbestedingen;
4. Oproepen van klanten, stakeholders of actiepartijen om meer duurzaam te werken;
5. Versterking van uw concurrentiepositie (onderscheidend vermogen door ESG);
6. Benutten van fiscale - en subsidiemogelijkheden om uw bedrijf te verduurzamen en verder duurzaam te transformeren.

4. Waar moet je beginnen?

Maar waar kun je dan beginnen en wat kan daarbij helpen? Inmiddels zijn er veel consultants beschikbaar en zijn er tientallen normenkaders, dus doet zich de vraag voor wat ons kan helpen om gestructureerd en integraal te werken aan het transformatieproces. Wat voor u bruikbaar is hangt samen met de omgeving en ambities van uw organisatie.

Als we het in een model zetten kunnen we bedrijven indelen op de verhouding met externe druk (horizontale verdeling) en met de strategie die men nastreeft. Dat zetten we op de verticale as.

In deze indeling spelen twee vragen een bepalende rol:

- Is er sprake van externe druk of is er geen externe druk?
- Is men gericht op meervoudige of enkelvoudige waardecreatie?

5. Externe druk

Onder externe druk verstaan we impliciete en expliciete opdrachten om aan duurzame en sociale doelen te voldoen. Impliciet vraagt meer onderzoek en marktkennis van bedrijven dan de expliciete druk. Dat wordt vrij concreet opgelegd en is gedocumenteerd. Impliciete of zelfs semi-impliciete druk vraagt dat je als

onderneming onderzoekt wat je concurrenten doen, wat je klanten meenemen in hun aankoopbeslissing of wat actiegroepen vragen van je bedrijf. Expliciet zijn aanbestedingsregels, bancaire voorwaarden of ketenuitvragingen van toeleveranciers of afnemers. Dus hoe werkt dat in de praktijk?

#	Bron van externe druk	Gevolg
1	Concurrentie	Onderneming zal moeten proberen goed te monitoren wat de concurrentie voor stappen zet ten aanzien van ESG.
2	Klanten	Onderneming zal proberen zo expliciet mogelijk te maken welke elementen een rol spelen in de aankoopafweging.
3	Actiegroepen	Onderneming zal in contact moeten komen met partijen die op voorhand geen natuurlijk bondgenoot lijken te zijn. Maak van kritiek een oorzaak van verandering. Zie het als strategisch advies voor de lange termijn.
4	Aanbesteders/inkopers	Vaak zien we, zeker in overheidsland, in toenemende mate dat ESG-aspecten in de tenders of inkoopvoorwaarden worden opgenomen. Hierop kan een onderneming zich expliciet voorbereiden.
5	Banken en financiers	Banken moeten zich aan de SFDR* houden. Daarmee komen ESG-vereisten in de financiersvoorwaarden te staan. Bij overige financiers hangt het er sterk vanaf wat voor 'funding' zo'n financier heeft. Is sprake van overheidsfondsen dan zullen ESG-vereisten ook sneller spelen. Bij crowdfunding zal het ook snel een rol spelen. Maar bij private equity of fondsen c.q. particuliere investeerders zien we het minder voorkomen. Terwijl ESG de levensvatbaarheid van een bedrijf juist positief kan beïnvloeden. *Sustainable Finance Disclosure Regulation

6	Toeleveranciers (vooraan in de keten)	Ondernemingen kunnen, als hun toeleverancier wel CSRD-plichtig is of anderszins over scope 3 emissies moet of wil rapporteren, vragen krijgen over hun ESG-prestaties. Grote ondernemingen werken dan met portals waar periodiek de uitgevraagde informatie moet worden aangeleverd.
7	Afnemers (achteraan in de keten)	Bij afnemers geldt eigenlijk hetzelfde als voor toeleveranciers. Alleen zien we bijvoorbeeld in de retail dat grote CSRD-plichtige ketens scherpe uitvragingen doen. Bedrijven moeten CO2 uitstoot volgens SBTI-normen aanmelden of werkomstandigheden en arbeidsvoorwaarden volgens UN-ILO-normen. Dit zijn zware en specifieke normen waardoor ondernemingen vrijwel net zoveel inspanningen moeten doen als de CSRD-plichtigen.

Als u met één van deze 7 bronnen van druk wordt geconfronteerd is het zaak deze goed te analyseren en te betrekken in de keten- en/of stakeholderanalyse.

Een dergelijke analyse is volgens ons een must voor iedere organisatie.

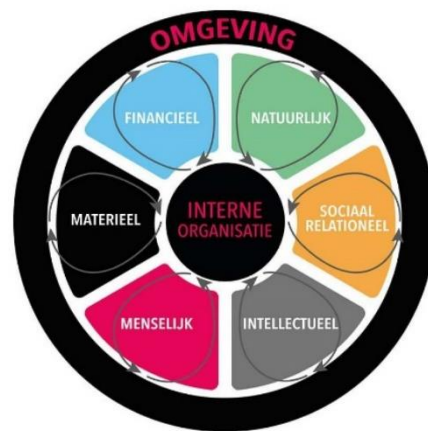
6. Meervoudige waardecreatie

Dit proberen we zo simpel mogelijk aan te vliegen. Indien exclusief op #1 het financieel rendement staat spreken we van enkelvoudige waardecreatie. Alles moet hiervoor wijken. Op voorhand lijken bedrijven daar niet openlijk voorstander van. Echter het gaat natuurlijk om de morele afweging in de praktijk.

Er zijn overigens ook andere enkelvoudige doelen. Denk aan de overdracht van het familiebedrijf. Een verplichting om koste wat het koste een bedrijf in de familie te moeten houden kan aanzetten tot het daaraan ondergeschikt maken van sociale - of milieuwaarden.

Meervoudige waardecreatie is een strategie waarbij een organisatie zich laat leiden door waardecreatie op alle relevante beleidsterreinen. Dit betekent dat een organisatie niet uitsluitend stuurt op financieel-economische waarde, maar ook op sociale en ecologische waarde. Dit doet een organisatie in nauwe verbinding met stakeholders in de omgeving.

Het concept van meervoudige waardecreatie kan ook worden toegepast op andere entiteiten, zoals een regio, een bedrijventerrein of een wijk. Ook hier geldt dat sturen op meerdere waardedisciplines moet leiden tot een balans in financieel-economisch, sociaal en ecologisch opzicht. Daarmee biedt het de beste garantie op toekomstbestendigheid volgens het centrum voor meervoudige waardecreatie van HAN University of Applied Sciences.*

* Het Centrum Meervoudige Waardecreatie (CMW) helpt organisaties in de regio bij hun omslag naar toekomstbestendigheid. Dit wordt gedaan door samen met studenten, docent-onderzoekers en partners te werken aan duurzaamheids-vraagstukken uit de praktijk en de ontwikkelde kennis te delen. Afer Accountants + Adviseurs maakt deel uit van het onderzoek consortium.

7. Indeling in vier types bedrijven

Volgens deze indeling gaan we dan uit van vier types bedrijven. Deze zien ESG allemaal op een verschillende

manier. We hebben de bedrijven een kleine (generaliserende) typering gegeven:

1. Nalevers:

Meervoudige waardecreatie wordt bij nalevers ingegeven door externe druk. Men wil daarom voldoen aan de regelgeving.

2. Doelgerichten:

Doelgerichten zijn meer efficiency- en financieel gedreven. ESG is een instrumenteel hulpmiddel om vanwege externe druk te gebruiken en primair om financiële waarde te genereren.

3. Klassieken:

De klassieken zijn financieel gedreven en zien geen externe reden om aan transformatie te denken.

4. Vernieuwers:

Vernieuwers zijn bedrijven die aan meervoudige waardecreatie doen zonder dat ze aan externe regels hoeven te voldoen.

8. Hulpmiddelen

Voor bedrijven zijn verschillende hulpmiddelen beschikbaar. We geven graag per categorie bedrijf een toelichting op deze hulpmiddelen. Onder hulpmiddelen verstaan we methode om in de meervoudige waardecreatie de transparantie te vergroten. We zullen zien dat er verschil is in het holistisch of integraal aanpakken van de uitdagingen.

We kiezen bij ieder één methode die ons het beste bevalt. De rest kan ook van toepassing zijn of biedt alternatieve mogelijkheden. We schetsen een beeld

van een scherp onderscheid, in de praktijk zullen bedrijven ook wel op scheidingen geplot kunnen worden.

Bijvoorbeeld een doelgericht bedrijf wat toch tot integraal naleven van ESG-regels op weg is of een Klassieke financieel gedreven onderneming die met veel moeite probeert meer doelgericht of zelfs Vernieuwer te worden. Dat alles komt voor. Maar voor de duidelijkheid gaan we uit van een zwart-witte-situatie. We lopen ze hierna alle vier 'met u door'.

9. Nalevers

Linksboven in het kwadrant zien we bedrijven die vooral op naleving gericht zijn. We hebben hiervoor de externe druk beschreven op basis van 7 bronnen. De nalevers hebben deze 7 bronnen allemaal goed in beeld en weten waaraan ze moeten voldoen om daarmee ook te werken aan meervoudige waardecreatie. Zij streven dus door de externe druk echt meervoudige waardecreatie na. Als een externe bron haar richtlijnen of verplichtingen wijzigt zal ook het bedrijf wijzigingen moeten doorvoeren of de bronnen moeten wijzigen. Als dat laatste al kan.

Let wel: Nalevers zijn geen bedrijven die een verplichte CSRD-rapportage hoeven te maken. Door ketendruk staan ze echter van alle bedrijven wel het meest dichtbij de CSRD-plichtigen.

De vereenvoudigde ESRS-standaarden voor kleine en middelgrote organisaties worden VSME genoemd en zijn een aangepaste versie van de originele ESRS. Ze erkennen de uitdagingen waarmee kleinere bedrijven worden geconfronteerd bij het maken van een duurzaamheidsrapportage en bieden een beter

haalbare aanpak, zonder afbreuk te doen aan de kerndoelen van transparantie en verantwoording. Deze aanpassingen zorgen ervoor dat MKB-bedrijven effectief kunnen deelnemen aan duurzaamheidsrapportage, in lijn met bredere milieu- en sociale doelen.

Laten we eens kijken naar de belangrijkste elementen van deze vereenvoudigde standaarden.

Focus op materialiteit:

MKB-bedrijven hoeven alleen te rapporteren over duurzaamheidskwesties die van wezenlijk belang zijn voor hun bedrijf.

Vereenvoudigd rapportageproces:

De standaarden begeleiden het uitvoeren van een vereenvoudigde materialiteitsbeoordeling.

Minder rapportageonderwerpen:

In tegenstelling tot de uitgebreide lijst voor grote bedrijven, hoeven MKB-bedrijven minder onderwerpen te behandelen.

Gemakkelijk te volgen:

De rapportagetemplate is zo ontworpen dat ondernemers het eenvoudig en gemakkelijk kunnen implementeren.

De VSME-standaard bestaat uit drie modules:

1. de Basismodule;
2. de module Narrative Policies, Actions and Targets (PAT);
3. de Business Partner module.

Op basis van de MKB-specifieke activiteiten die niet in de lijst zijn opgenomen, zal aanvullende informatie (maatstaven en beschrijvingen die niet in de norm zijn gespecificeerd) nodig zijn om algemene sectorspecifieke kwesties aan te pakken. Tenslotte moet het duurzaamheidsverslag informatie bevatten die relevant, waarheids-

getrouw, vergelijkbaar, begrijpelijk en verifieerbaar is.

Wij denken dat de nieuw uitgebrachte (november 2023, draft) ESRS voor vrijwillige deelname een goede methode kan zijn om sturing en verantwoording mee in te richten.

Deze ESRS-VSME is ontwikkeld door EFRAG (Europese organisatie voor verslaggevingsrichtlijnen) juist voor MKB-bedrijven. Binnen deze methode zijn nog de nodige keuzes te maken.

MKB-bedrijven kunnen hun duurzaamheidsrapportage inrichten volgens de VSME-standaard door te

kiezen voor specifieke modules die zijn afgestemd op hun strategische doelstellingen.

Er zijn 3 modules die we hieronder toelichten.

Module 1: Basismodule

De basismodule schetst relevante vereisten en kengetallen die zich richten op milieu-, sociale en zakelijke gedragsaspecten van het niet-beursgenoteerde MKB-bedrijf. Vergelijkende informatie met het voorgaande jaar is vereist en begint in

het tweede jaar van rapportage. In het bijzonder is een materialiteitsanalyse niet vereist om deze vereisten te specificeren. Hieronder vindt u een gedetailleerde lijst met openbaarmakingen en statistieken die door de basismodule worden opgelegd.

- Openbaarmaking B1 – Basis voor voorbereiding
- B2 – Praktijken voor de overgang naar een duurzamere economie
- B3 – Energie en broeikasgasemissies
- B4 – Verontreiniging van lucht, water en bodem
- B5 – Biodiversiteit
- B6 – Water
- B7 – Gebruik van hulpbronnen, circulaire economie en afvalbeheer
- B8 – Beroepsbevolking – Algemene kenmerken
- B9 – Beroepsbevolking – Gezondheid en veiligheid
- B10 – Beroepsbevolking – Beloning, collectieve onderhandelingen en opleiding
- B11 – Veroordelingen en geldboetes wegens corruptie en omkoping

Module 2: De verhalende PAT-module

Deze module gaat over Policy, Actions en Targets (ofwel PAT) en definieert “verhalende” vereisten (N1 – N5) met betrekking tot Beleid, Acties en Doelen. Deze moeten worden gerapporteerd naast vereisten binnen de basismodule (indien van toepassing). In deze module wordt gevraagd naar toelichtingen wat betreft beleid, acties en doelstellingen

die een bedrijf heeft voor haar duurzaamheidsthema's.

Een materialiteitsanalyse is vereist om bekend te maken welke duurzaamheidskwesties relevant zijn voor de bedrijfsvoering en organisatie van de onderneming.

Hieronder vindt u de informatie die nodig is om de PAT module in te vullen.

- N1 – Strategie: bedrijfsmodel en duurzaamheidsgerelateerde initiatieven
- N2 – Materiële duurzaamheidskwesties
- N3 – Beheer van materiële duurzaamheidskwesties
- N4 – Belangrijkste belanghebbenden
- N5 – Governance: verantwoordelijkheden met betrekking tot duurzaamheidskwesties

Module 3: Module voor zakenpartners

Deze module specificeert gegevenspunten die moeten worden gerapporteerd naast de openbaarmakingen in de basismodule, die waarschijnlijk zullen worden opgenomen in gegevensverzoeken van de kredietverstrekkers, investeerders en zakelijke klanten van het bedrijf. Een materialiteitsanalyse is nodig om inzichtelijk te maken welke duurzaamheidsaspecten relevant zijn voor de bedrijfsvoering en organisatie

van de onderneming. Bijvoorbeeld de meer algemene duurzaamheidskwesties zoals aanpassing aan klimaatverandering, luchtverontreiniging en waterverbruik tot de meer niche-onderwerpen zoals woestijnvorming, uitputting van mariene hulpbronnen en bodemafdekking. Als het bedrijf ook de Narrative Module (PAT) voorbereidt, worden de materiële feiten slechts één keer openbaar gemaakt.

Hieronder vindt u de informatie die nodig is om de Business Partner module in te vullen.

- BP1 – Inkomsten uit specifieke sectoren
- BP2 – Verantwoordelijkheden met betrekking tot duurzaamheidskwesties
- BP3 – Doelstelling voor de vermindering van broeikasgasemissies:
- BP4 – Transitieplan om de klimaatverandering te beperken:
- BP5 – Fysieke risico's van klimaatverandering
- BP6 – Verhouding tussen gevaarlijk afval en radioactief afval
- BP7: - Afstemming op internationaal erkende instrumenten
- BP8: - Processen voor het monitoren van de Naleving en mechanismen Overtredingen
- BP9 – Schendingen van de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen of de UN Guiding
- BP10 – Balans tussen werk en privéleven
- BP11 – Aantal stagiairs

Hoe een onderneming de VSME standaard toepast, dat beslist ze zelf. Er zijn namelijk verschillende opties mogelijk bij de voorbereiding van het duurzaamheidsrapport met gebruik van de VSME ESRS.

Optie A: Deze vereenvoudigde selectie richt zich op de basismodule.

Optie B: Voor een uitgebreider verhaal combineert deze optie de basismodule met de verhalende module en behandelt beleid, acties en doelen (ook wel PAT-module genoemd). Deze optie introduceert met name een dubbele materialiteitsbeoordeling.

Optie C: Deze optie richt zich op het onderhouden van transparante zakelijke relaties en omvat de basismodule met de zakenpartnermodule. Het integreert ook een dubbele materialiteitsscore.

Optie D: De meest uitgebreide optie omvat alle modules - Basic, Narrative en Business Partners. In combinatie met de dubbele materialiteitsanalyse biedt deze optie een grondige en goed afgeronde benadering van duurzaamheidsrapportage.

Daarnaast moeten niet-beursgenoteerde MKB-bedrijven op grond van de VSME ook aangeven of hun duurzaamheidsverslag informatie

bevat van dochterondernemingen (geconsolideerd) of dat het individueel is opgesteld.

10. Doelgerichten

Om handel te kunnen drijven en financieel resultaat te behalen zijn deze bedrijven doelgericht en gefocust bezig met verduurzaming, sociale rechtvaardigheid en andere ESG-doelen. Doelgericht wil echter ook zeggen 'niet-integraal'. 'Slechts' doelgericht. We hebben in het plaatje

enkele kleine en grote certificaten opgenomen. We schatten dat er per branche of productgroep zeker twee certificaten zijn waar een onderneming aan moet voldoen. In Nederland zien we 80 tot 100 van dit soort certificaten, die al dan niet bewaakt worden door onafhankelijke en objectieve instanties.

Klanten van ons die bijvoorbeeld in interieurbouw actief zijn moeten werken volgens BREAM-standaarden, met FSC-hout, volgens circulaire principes

als cradle2cradle en de R-ladder, verbieden chemicaliën (volgens de zogenaamde List of Banned Chemicals) en verminderen CO2-

uitstoot door te werken met Environmental Product Declaration (EPD) of Life Cycle Assessment (LCA). Er zijn dus veel verplichtingen die relatief minimalistisch of op zichzelf staand worden aangepakt.

Als je dergelijke voorbeelden bekijkt zien we dat, opgeteld, een onderneming ook al vrij gemakkelijk de stap naar meer integraal en meervoudige waardecreatie kan

maken. En daarmee ook gemakkelijker een integraal duurzaamheidsrapport kan opstellen. Graag zijn wij van Afer Impact Accountants behulpzaam bij het maken van die stap. Daarmee kan een 'doelgerichte onderneming' minder verkokerd werken en de stap naar meer holistische transitie maken en daarvoor dan ook transparant rapporteren. Of - in de taal van ons model gesproken - doorschuiven naar 'Nalever' of 'Vernieuwer' of zelfs een combinatie van beiden.

11. Klassieken

In onze benadering zijn klassieke bedrijven nog niet (bewust) bezig met wat aan externe druk op hen afkomt en zijn ze primair op financieel resultaat gericht. Zij zullen wellicht het eerste overstappen naar een 'doelgerichte benadering' als hun afnemer of eindklant daarom gaat vragen. Ook zijn bijvoorbeeld fiscale maatregelen (VAmil, MIA, etc.) van grote invloed. Tenslotte hebben (lokale) regels als

CO2-neutraal autoverkeer in binnesteden grote invloed.

Ook omdat het dan direct het financiële resultaat raakt is men bereid om aanpassingen te doen. Uit verschillende onderzoeken blijkt dat zo'n 80 tot 85% van de bedrijven in deze categorie verkeert.

12. Vernieuwers

De laatste categorie zijn bedrijven en organisaties die uit eigen beweging vinden dat ze ESG integraal moeten aanpakken. Hun missie en visie heeft meervoudige waardecreatie als centraal thema. Het zijn niet alleen USP's van het bedrijf, het is het fundament onder hun bestaansrecht. Natuurlijk hoeft men dergelijke doelen niet via een label, keurmerk of certificaat zichtbaar te maken, maar men wil dat toch graag uitstralen.

Wij zien in de markt op volgorde van de mate waarin deze in Nederland gebruikt (inschatting Afier) worden de volgende integrale methoden:

- **MVO-prestatieladder** [MVO Prestatieladder](#)
- **B-corp** [Benelux - B Lab Europe \(bcorporation.eu\)](#)
- **ISO 14001** [ISO - International Organization for Standardization](#)
- **Economy for the Common Good** [Welcome \(ecogood.org\)](#)
- **Future fit** [www.futurefit.org](#)

Afier Impact Accountants kan u bij het toepassen van al deze methoden ondersteunen.

Naast deze methode zijn er diverse software annex consultancybureaus die applicaties op de markt brengen met één of andere methode of richtlijn daarin verwerkt. In ons ESG-software onderzoek zullen we daar afzonderlijk over rapporteren. U moet dan denken aan voorbeelden als:

- Eevery
- Beezzz
- Planet Yes

Afier heeft zelf gekozen voor **Economy for the Common Good (ECG) met de common good balans**. Dit is een Rijnlandse methode die internationaal steeds meer voet aan de grond krijgt. Omdat het een holistische benadering is, door ieder bedrijf of instelling gratis te gebruiken is en omdat het gemakkelijk te gebruiken is. Daarbij ervaren veel deelnemers dat het ook helpt bij bewustwording van de verbeterpunten die een organisatie nog heeft op ESG-gebied.

13. Wat is Economy for the Common Good?

In de ECG deelt iedereen in de resultaten, niet alleen de aandeelhouders, bestuurders en investeerders. De ECG helpt organisaties daarom met verantwoord management en ondernemerschap en maakt hun bijdrage aan de samenleving zichtbaar in meer waarden dan geld alleen. Er zijn dus ook grote overeenkomsten met het zogenaamde steward-ownership.

De Common Good Balans bevordert bedrijfsgroei op basis van ethische normen en transparante communicatie. Consumenten kunnen zo de bijdrage die bedrijven leveren aan de samenleving transparant vergelijken. Verschillende hogescholen en universiteiten geven gespecialiseerde cursussen in common good economie, seminars, lezingen en workshops. Onderwijsinstellingen stellen hun eigen Common Good Balans op en geven zodoende een goed voorbeeld.

Common Good gemeenten, steden en regio's stellen hun eigen Common Good Balans op. Zo bevorderen zij een

economie die zich richt op het belang van de hele samenleving. Het economisch doel komt op democratische wijze tot stand en is verankerd in de Grondwet. Het juridische kader voor een succesvolle economie stimuleert het gemene-goed als doelstelling in plaats van winst. De Economy for the Common Good zorgt voor economische, politieke en sociale verandering. Economisch en sociaal leven zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Alleen wanneer de kern van economische activiteit een goed leven voor iedereen is, kunnen alle mensen aanspraak maken op dezelfde rechten, vrijheden en kansen.

De Common Good Balans laat de impact van de organisatie bij haar stakeholders zien aan de hand van vier kernwaarden:

1. menselijke waardigheid;
2. solidariteit & sociale rechtvaardigheid;
3. ecologische duurzaamheid;
4. transparantie en medezeggenschap.

WAARDE	MENSELIJKE WAARDIGHEID	SOLIDARITEIT & SOCIALE RECHTVAARDIGHEID	ECOLOGISCHE DUURZAAMHEID	TRANSPARANTIE & MEDEZEGGENSCHAP
THEMA				
A: LEVERANCIERS	A1: Menselijke waardigheid in de toeleveringsketen	A2: Solidariteit en sociale rechtvaardigheid in de toeleveringsketen	A3: Ecologische duurzaamheid in de toeleveringsketen	A4: Transparantie en participatie in de toeleveringsketen
B: EIGENAREN, LEVERANCIERS VAN VERMOGEN & FINANCIËLE	B1: Ethische houding in relatie tot financiële middelen	B2: Sociale houding in relatie tot financiële middelen	B3: Gebruik van fondsen in relatie tot de omgeving	B4: Eigenaarschap en medezeggenschap
C: MEDEWERKERS	C1: Menselijke waardigheid op de werkvloer en kwaliteit van de werkplek	C2: Zelfbeschikking bij arbeidsovereenkomsten	C3: Milieuvriendelijk gedrag door de staf	C4: Medebeslissings-structuur en transparantie binnen het bedrijf
D: KLANTEN & ZAKENPARTNERS	D1: Ethische klantrelaties	D2: Samenwerking en solidariteit met zakenpartners	D3: Milieu-impact door gebruik en verwerking/verwijdering van producten en diensten	D4: Klantparticipatie en product transparantie
E: MAATSCHAPPELIJKE OMGEVING	E1: Zin en maatschappelijke impact van producten & diensten	E2: Bijdrage aan de gemeenschap	E3: Reductie van negatieve impact op het milieu	E4: Maatschappelijke medezeggenschap en transparantie

Dat bedrijven winst moeten maken stelt ECG niet ter discussie. Maar het is voor de principes van de ECG wel van belang hoe die winst wordt gemaakt en wat er mee wordt gedaan. Dat winst niet leidt tot oneindige groei en dat die winst tot stand komt in samenwerking in plaats van concurrentie.

Onder welke omstandigheden werken de medewerkers? Biedt de organisatie gelijke kansen aan iedereen ongeacht gender, leeftijd, etnische achtergrond of seksuele geaardheid? Hoe worden beslissingen genomen – van boven af of met inspraak? Hoe kiest het bedrijf haar leveranciers – geeft alleen de laagste prijs de doorslag? Hoe gaat de

organisatie om met het milieu en duurzaamheid? Is de marketing eerlijk en klantvriendelijk, of agressief en misleidend? Werkt een overheid ook echt in het belang van haar burgers?

Deze en andere gedragingen laten zien of een bedrijf alleen maar bestaat om zoveel mogelijk geld te verdienen, of een organisatie alleen bestaat om haar eigen invloed te vergroten, of dat ze meer waarde willen bijdragen aan de samenleving, het algemeen belang ofwel de Common Good.

Een belangrijk hulpmiddel van de ECG is de Common Good Balans, een instrument dat organisaties, bedrijven

en overheden helpt om hun maatschappelijke verantwoordelijkheid te onderzoeken en te nemen. Het evalueert en meet de impact van de organisatie op mensen, milieu en samenleving en het laat de resultaten helder, transparant en op een onderling vergelijkbare manier zien. Een instrument dat de financiële balans aanvult met overzicht van duurzame waarden.

Bedrijven en organisaties die een Common Good Balans willen opstellen, laten beoordelen en waarderen kunnen de hulp inroepen van erkende coaches, die daarvoor speciaal zijn opgeleid.

Afier Impact Accountants helpt u graag met de ECG-balans. Voor een voorbeeld van een uitgewerkte ECG-balans verwijzen we naar ons eigen duurzaamheidsverslag.

Klik op de afbeelding om het verslag als pdf-document te openen.

14. Hoe kunnen we helpen?

Afier Impact Accountants maakt toekomstbestendig ondernemen voor het MKB concreet en meetbaar. Vanuit Afier kunnen we u ondersteunen op strategisch vlak, bij het maken van impactverslagen, het rapporteren over de impact aan stakeholders en het geven van onafhankelijke assurance en verklaringen. Daarnaast kunnen we fiscale adviezen geven rondom duurzaamheid.

VSME-auditing

Geven van verklaring met limited assurance bij de vrijwillige CSRD-rapportage in het bestuursverslag van het jaarverslag.

ECG-beoordeling

Afgeven van een oordeel op basis van de Nederlandse Economy for the Common Good auditmethode en verkrijgen van een certificaat (en verbeterpunten). Middels een beoordeling kan het internationale certificaat (label) van de ECG vereniging worden verkregen.

Afier is de enige auditonderneming die dit label in Nederland mag afgeven. De

beoordelingskosten worden berekend volgens een vaste ECG-methode.

Ondersteuning

Ondersteuning bij verschillende stappen uit het CSRD-implementatieproces als (project))medewerker of projectleider in uw bedrijf. Hieronder een aantal voorbeelden van rollen die we voor u kunnen vervullen.

Adviseur strategie en analyse

We helpen u de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen toe te passen en analyseren de externe druk. Ook kunnen we ondersteunen bij het bepalen van de materialiteit, de stakeholder- en ketenanalyse en de LCA (levenscyclusanalyse van producten).

Ondersteuning bij certificering

Bedrijven die niet integraal willen veranderen maar doelgericht een certificaat nodig zijn kunnen wij daarmee helpen.

Ondersteuning processen en pakketselectie

Als de onderneming vrijwillig of niet-vrijwillig een CSRD, VMSE of ECG-rapportage wil opstellen dan zijn processen en een ESG-applicatie nodig. Wij kunnen daarbij ondersteunen.

Adviseur financiering en fiscaliteit

Hoe financier ik verduurzaming en maak ik gebruik van alle fiscale mogelijkheden? Daar adviseren we u graag over.

Opstellen ESG-rapportage

Uiteraard kunnen we u ook helpen met het opstellen van uw ESG rapportage.

Meer informatie?

Wilt u meer informatie over de (vrijwillige) CSRD? Wilt u meer weten over het maken van een duurzaamheidsverslag en de hulpmiddelen die daarvoor beschikbaar zijn voor uw organisatie?

Neem gerust contact met ons op via e-mailadres info@afier.com of bel ons via 0592 - 53 09 53. We helpen u graag!

